

SFJ00319560220001 DS/Hvb STAR I. Bilde via Narve Sørensen.

1956 DS/Hvb STAR I (3) (SFJ003195602)

Type	Dampskip, hvalfanger steam ship, whale catcher.	Off.no (IMO): 5338505
Flagg (flag):	NOR	Havn(port): Sandefjord
Byggeår (year built):	1956/10	Bnr (Sno): 95
Bygger (yard):	Pusnes mek. Verksted, Arendal (ferdigstilt ved Fredriksstad mek. Verksted, Fredrikstad som No. 9000).	
Eier (owner):	Hvalfanger-A/S Rosshavet, Sandefjord.	
Disponent (manager):	Johan Rasmussen & Co., Sandefjord.	
Klasse (Class).:	DnV +1A1 Hvalfanger Is-C	
Tonnasje (Tonnage):	901 brt, 287 nrt	
Dimensjoner (size):	Loa: 216,2'-203,8'-B: 33,1'-D: 18,7'.	
Fangstutstyr. (catching equipm.):	1 hvalkanon, 25 kal., 90 mm, Sonar.	
Navigasjonsutstyr:	Radar, radiopeiler, gyrokompass, dybdemåler.	

Manøversystemer

(syst. for
manouvering)

Dekksmaskineri

(deck machinery):

Kommunikasjon Radiotelegrafi og telefoni

(comm.):

Kallesignal (Call sign.): LAWQ

Fremdrift

(propulsion):

1 stempel dampmaskin (steam reciprocating), Fredriksstad Nr. 9, dobbel kompond ekspansjon, 4-sylinder, syl. diam.: 2 x 17,7"-2 x 42,5", slag/stroke: 25,6". 3.400 IHK (422 NHK). Bygd av Fredriksstad mek. Verksted, Fredrikstad.

Fart/forbr.

17,5 knop.

(speed/cons.):

Hjelpemaskineri (aux): 2 dampdrevne generatorer, 54 IHK (35kW).

1 dieselgenerator, 34 BHK (20kW).

Tot. el. kraft (el.

142kW/220VDC.

power):

Kjele(r) (boiler):

2 oljefyrte dampkjeler (vannrørskjel/water tube boiler), hver med overheter og kunstig trekk. Total heteflate (HF): 7.176 ft². Arbeidstrykk før/etter overheter: 240/220 PSI. Bygd av Foster Wheeler Corp., Mountaintop, Pa, USA.

Bemanning (crew):

24 mann.

Historikk:

1956 Bygget som hvalfanger **STAR I** ved Pusnes mek. Verksted, Arendal (ferdigstilt ved Fredriksstad mek. Verksted, Fredrikstad som No.9000) for Hvalfanger-A/S Rosshavet (Johan Rasmussen & Co.), Sandefjord. Sjø satt 30/08, levert 19/10. Kallesignal tildelt 03/10 (LAWQ).

STAR I og søsterskipet **NORTREFF** av Larvik (b. 1955), var de største hvalbåtene noensinne bygget i Norge og eneste hvalbåter utstyrt med A-formet formast. **STAR I** var for øvrig den siste bygde «dampmotor» fra Fredriksstad mek. Verksted. Benevnelsen dampmotor var kun et reklametriks, da den lignet en dieselmotor både i utseende og når den gikk.

Fanget for Fl/k **SIR JAMES CLARK ROSS** fra sesongen 1956/57 til 1964/65.

Skytter var Alfred Skontorp 1956 til 1960.

1957 Etter sesongen 1956/57 gjorde **STAR I** hjemturen unna på 20 dager og 10 timer fra isen og hjem til Sandefjord. Noe som var en ny rekord for en dampdrevet båt.

1960 STAR I fikk ny skytter, Thorleif Karlsen til 1965

1965 Innleid av A/S Kosmos (Anders Jahre & Co), Sandefjord og fanget for Fl/k **KOSMOS IV** i sesongene 1965/66 og 1966/67

1967 I opplag fra mai i Sandefjord.

1970 Som en av de siste hvalbåtene i opplagsbøyene i Sandefjord ble hun i juli solgt til K/S A/S Sun Tuna & Co. (Reidar Sætremyr, Gåseid), Ålesund. Fullstendig ombygd til fiskefartøy ved Trondhjems mek. Verksted, Trondheim. Dampmaskin og kjeler skiftet ut med dieseldrift. Installert dieselmotor, MAN. 4-takt/enkeltv, 7-sylinder, syl. dim.: 400 x 600 mm. 1.600 BHK ved 300 o. min. Bygget i 1959 av MAN Werk A.G., Hamburg, Vest-Tyskland. Sidepropeller montert forut og akter. Det ble også satt inn 3 dieselgeneratorer og fornyet el. system.

1971 Levert ferdig ombygd i november 1971. I desember registrert som **SUN TUNA M-27-A**, og sendt til Vest-Afrika på tunfiskfangst med snurpenot.

1974 Solgt til Trygve Olsen Fiskebåtrederi A/S, Havøysund.

1975 Ombygd til ringnotsnurper. Omdøpt til **GARPEKJÆR F-160-M**. Registrert i Hammerfest.

1980 Fremdriftsmaskineriet fornyet med en B&W-Alpha. 4-takt/enkeltv., V16-sylinder, syl. dim.: 280 x 320 mm. 4.240 BHK ved 775 o. min. girett til 231 o. min. på propell. Bygget ved B&W-Alpha Diesel A/S, Frederikshavn, Danmark. Nye dieselgeneratorer: 3 x 199 BHK.

1992 Utleid til Kystvakten som oppsynsskip i KV-Nord under navnet **GARPEKJÆR (W 318)**.

1997 Solgt til Gardar A/S, Bekkjarvik. Omdøpt til **TROMSBAS**.

1999 Nytt målebrev utstedt 23/02. Tonnasje: 1.535 brt, 460 nrt. Loa: 68,1 m-Lbp: 61,63 m-B: 12,26 m-D: 6,99 m. Eier Gardar A/S, Bekkjarvik. Registrert på Austevoll som **FUREN H-22-AV**.

2004 Omdøpt til **TROMSBAS**.

2009 Eiере er Chrisma A/S, Tromsø. I virksomhet som **TROMSBAS** av Bergen.

2014 Fra Dønna Utvikling A/S, Dønna til Chrisma A/S, Tromsø. Registrert hjemplass skiftet fra Sandnessjøen til Tromsø. Tildelt nummer **T-169-T** i merkeregisteret 01/10. Beholder navnet.

2016 Lå i Polen for ombygging til krabbebåt.

2018 Fisket snøkrabbe helt sør i fiskevernsonen utenfor Svalbard.

2020 Fremdeles i drift 12/03.

History in English:

1956 Built as whale catcher **STAR I** (III) by Pusnes mek. Verksted, Arendal (completed by Fredriksstad mek. Verksted, Fredrikstad as O.no.9000) for Hvalfanger-A/S Rosshavet (Johan Rasmussen & Co.), Sandefjord. Delivered on 19/09-1956.

STAR I, and her sister **NORTREFF** of Larvik (b. 1955), was the biggest whale catchers ever built in Norway, and the only one equipped with an A-form foremast. **STAR I** was the last built FMV type «steam motor».

The designation of "steam motor" was just an advertising gimmick, as the engine looked like a diesel, and sounds like one as it was running. Her sister ship **NORTREFF** did 17,5 knots on her sea trail.

Catching for **FI/F SIR JAMES CLARK ROSS** from the season of 1956/57 to 1964/65.

As gunner, Mr Alfred Skontorp from 1956 to 1960.

1957 Etter sesongen 1956/57 gjorde **STAR I** hjemturen unna på 20 dager og 10 timer fra isen og hjem til Sandefjord. Noe som var en ny rekord for en dampdrevet båt.

1960 New gunner, Mr Thorleif Karlsen, from 1960 to 1965

1965 Hired by A/S Kosmos (A. Jahre), Sandefjord and catching for **FI/F KOSMOS IV** in the season of 1965/66 and 1966/67

1967 Laid up in Sandefjord from the month of May. Ålesund.

1970 As one of the last remaining catchers, in layup bouy in Sandefjord, and sold in July to K/S A/S Sun Tuna & Co (Reidar Sætremyr, Gåseid), Ålesund. Fully converted to fishing vessel by Trondhjems mek. Verksted, Trondheim. Steam machinery and boilers replaced by a 1959 built diesel engine, type MAN, 4-stroke/single acting, 7-cylinder, cyl. dim.: 400 x 600 mm, 1.600 BHP at 300 rpm, built by MAN Werk Hamburg. Side thruster fitted fore and aft. In addition, 3 new diesel generator set fitted and upgrading of electric system.

1971 Completed in November 1971. In December registered in the register of fishing as **SUN TUNA M-27-A**. Sent to West Africa for tuna fishing as purse seiner (bag net).

1974 Sold to Trygve Olsen Fiskebåtrederi A/S, Havøysund. Converted to purse seiner, renamed **GARPESKJÆR**, registered in Hammerfest as **F-160-M**.

1980 Propulsion machinery renewed with a new diesel, type

B&W-Alpha, 4-stroke/single acting, 16-cylinders (V), cyl. dim.: 280 x 320 mm, 4.240 BHP at 775 rpm, reduced to 231 rpm on the propeller. Built by B&W Alpha Diesel A/S, Fredrikshavn. New diesel generators: 3 x 199 BHP fitted.

1992 Hired by the Norwegian Coast Guard as fishery protection vessel in area KV-Nord named as **GARPESKJÆR (W 318)**.

1999 New Tonnage Certificate issued 23/02-1999. Tonnage: 1.535 grt, 460 nrt. LOA: 68,1 m - L: 61,63 m - B: 12,26 m - D: 6,99 m. Owner, Gardar AS, Bekkjarvik. Registered as **H-22-AV** under name of **FUREN**.

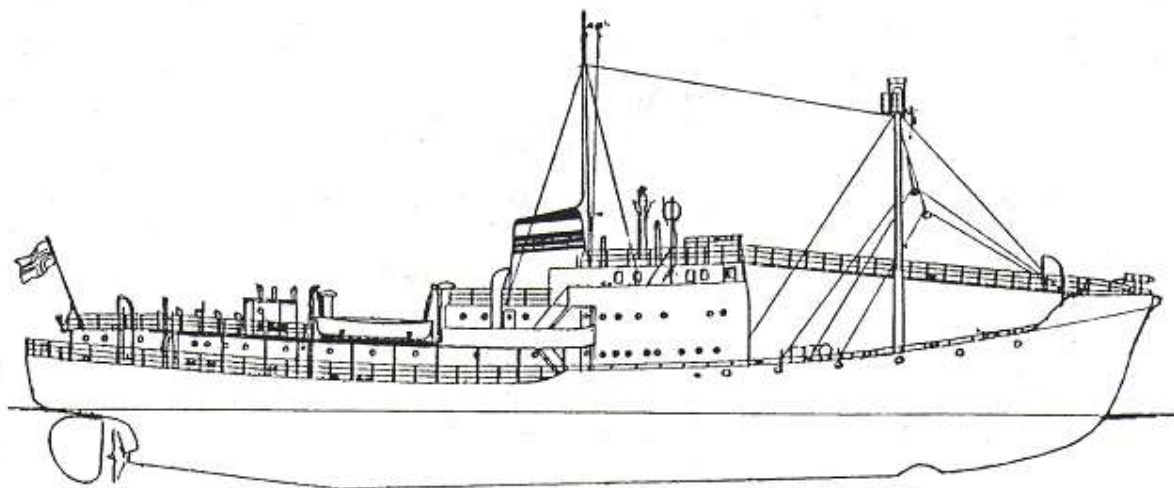
2009 Owned by Chrisma A/S, Tromsø. Serving as **TROMSBAS**, registered in Bergen.

2014 Recorded as **T-169-T** in the fishery register on 01/10-2014, registered in Tromsø. Name and owner unchanged.

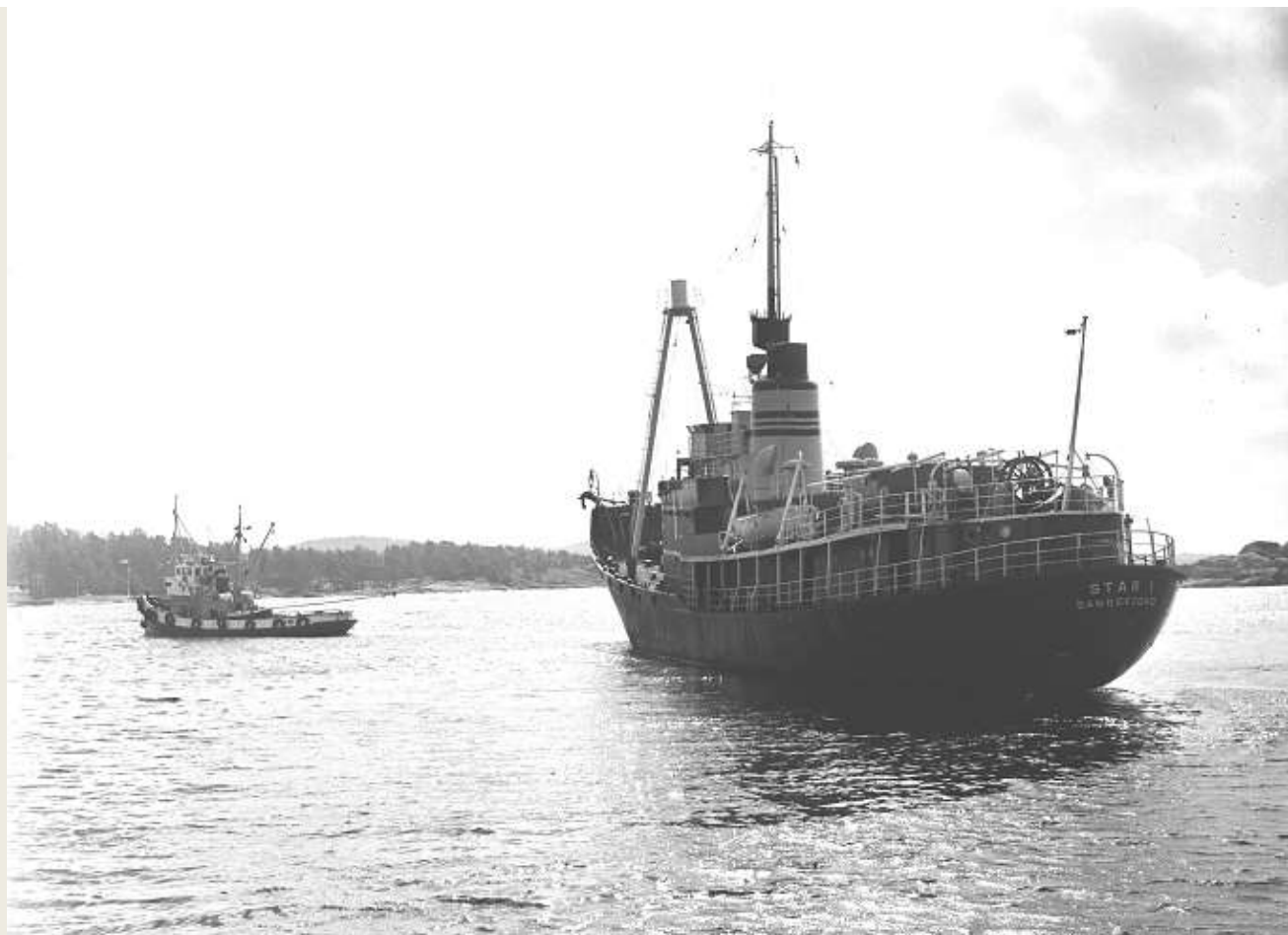
2016 In Poland for conversion to crab fishing.

2018 Fishing snowcrab in the south of the fishing zone outside Svalbard

Kilde: NH&ST, DnV reg. 1961, 1968, 1973, 1991. Hvalfangsten, eventyret tar slutt, Dag Bakka Jr. 1992. Østfold Hvalfangerklubb «Kaskelott» nr 25 august 2001.
Samlet og bearbejdet av Ragnar Iversen og Ulf W. Gustavsen
Sist oppdatert: 11/04-2018 (RI)

SFJ00319560220001 DS/Hvb STAR I (2) Tegning.

SFJ00319560220004 DS/Hvb STAR I tar ut på sin siste reis som hvalbåt.

SFJ00319560220002 DS/Hvb STAR I (2) som TROMSBAS. Bilde via Fiskarbladet Fiskaren.

SFJ00319560220004 DS/Hvb STAR I (2) som TROMSBAS ved kai i Sandessjøen i september 2014.. Foto: Ole-Gustav Årnes.